

[Jørgen Junior]

stærke modstandere af socialdemokratiets politik.

Arne Christiansen (V):

Jeg vil gerne takke udenrigsministeren for redegørelsen, og jeg skal også rette en tak til den socialdemokratiske ordfører for hans lykønskning til partiet venstre og dets formand. Derefter vil jeg vende mig til redegørelsen, som skal debatteres.

Uanset den tur horisonten rundt, som jo er karakteristisk for en dansk udenrigsdebat, så vil en del af tiden i dag, som de sidste taler jo også har vist, ganske givet blive anvendt på Cuba-Angola-problematikken.

Jeg skal ikke bruge tiden på at bore i datoer og tidligere udtalelser, men jeg vil gerne have det sagt med det samme: venstre deler ikke udenrigsministerens synspunkter, som de kom til udtryk i Brasilien. Vi kan måske acceptere dem som en forlængelse af regeringens holdning til frihedsbevægelser eller såkaldte frihedsbevægelser i Afrika, selv om jeg finder, at udenrigsministeren er gået endog et stort skridt videre. Vi deler altså heller ikke regeringens opfattelse af hjælp til såkaldte frihedsbevægelser.

Hvis dagens debat udelukkende drejede sig om afrikanske forhold og specielt afrikanske forhold syd for ækvator, så skulle jeg gerne gå i detaljer med forholdet Cuba-Angola og formentlig manifestere yderligere uenighed med udenrigsministeren. Men jeg skal begrænse mig til at sige, at Cubas optrapning af sit engagement i Angola kan kun udlægges som en overtagelse af Portugals tidligere koloniale rolle, blot med en anden farve. Jeg vil gerne her henvise til, hvad præsident Carter udtalte så sent som i lørdags, hvor han omtalte de over 20.000 cubanske tropper foruden de civile teknikere og andre, der opholder sig i Angola. Han fortsatte:

»Cubanerne har i virkeligheden påtaget sig den koloniale rolle, som portugiserne gav op for mange måneder siden, og vi håber, der for cubanernes vedkommende må vise sig planer om at trække deres styrker væk fra Angola, men de spredes nu til andre lande i Afrika som f. eks. Moçambique, og de har nylig etableret sig som såkaldte rådgivere i Etiopien. Vi anser dette for en trussel mod varig fred i Afrika.«

Det var præsident Carters vurdering af det alvorlige problem, som Danmarks udenrigsminister betragter som acceptabelt. Dertil kommer, at Unitá, en anden angolansk frihedsbevægelse – ikke den marxistiske MPLA, som har regeringsmagten – stadig er engageret i borgerkrig. Jeg vil her henvise til, hvad der blev skrevet om dette i Washington Star den 7. november, og jeg kan yderligere sige, at så sent som i forgårs udsendte New York Times' News Service med kilder i Det hvide Hus en redegørelse for den seneste udvikling i Afrika, hvor det fastslås, at der er dræbt mellem 500 og 1.000 cubanere i militær kamp i Angola, at der er cubanere i 11 andre afrikanske lande, og at der ingen tvivl er om, at det er en nøje overvejede strategi – og her citerer jeg – fra premierminister Fidel Castro for at gribe ind i Afrika, på samme måde som han fremmede cubansk revolutionær intervention i Latinamerika tidligere. Jeg synes, disse vurderinger, som kommer fra Det hvide Hus, og som gang på gang underbygges af kendsgerninger, bør gå ind i debatten og ind i overvejelserne for at understrege den alvor og de langt mere differentierede perspektiver, der er i situationen.

Venstres reaktion over for udenrigsministerens udtalelse skal imidlertid også ses i lyset af det traditionelle ønske om at holde udenrigspolitikken hævet over den almindelige partipolitiske strid, i hvert fald når det gælder de store linjer, og dertil hører efter vor opfattelse klart forholdet til den tredje verden. Jeg noterede mig også, at den socialdemokratiske ordfører fremhævede værdien af, at vi holder udenrigspolitikken hævet over partistriden.

Den aktuelle begivenhed, som på venstres initiativ har fremskyndet udenrigsdebatten, bør dog ikke overskygge andre større og mere nærværende problemer i det udenrigspolitiske billede, om hvilke der forhåbentlig er enighed. Vi kunne selvfølgelig godt her hæve røsten, men gentlemen bliver ikke vrede, de bliver kun bedrøvede. Det bør dansk diplomatisk øverste chef notere sig.

Inden jeg forlader Afrikaproblemerne, vil jeg dog gerne anerkende, at regeringen sammen med de andre nordiske lande i lighed med EF-landene har besluttet nærmere at undersøge spørgsmålet om virkningerne af eventuelle økonomiske sanktioner over for Sydafrika. Der er næppe tvivl om, at sådan-